

STUDIJSKA
CELJE

Novi člani sindikalnega vodstva v Cinkarni

Na rednem letnem občnem zboru je bil sprejet nov pravilnik naše sindikalne organizacije, ki ureja njena organizacijska in materialna vprašanja.

Po določilih tega pravilnika je bil na občnem zboru izvoljen devetnajst članski sindikalni odbor in petčlanski nadzorni odbor.

V novi sindikalni odbor so bili izvoljeni naslednji tovariši in tovarišice: Martin ANDREJAS, za predsednika; Hinko JORDAN, za podpredsednika, Franc POKLŠEK, Franc GRABAR, Kristina AŽMAN, dipl. inž. Janez RODE, Silvo DEČMAN, Hinko HAAS, Vili RAZNOŽNIK, dipl. inž.; Zlatko SENTJURC, Jože JANCIC, Franc SLOKAN, Marinka DROFENIK, Janez MIRNIK, Božo LUKMAN, Stojan PREDIC, Drago KOŽELJ, dipl. inž.; Ivan VERANIC in Jakob NOVAK; v nadzorni odbor pa Marica SLOSAR, Mila LOJBNAR, Polde SMON, Vinko ANTONCIC in Drago MUROVIC ml.

Na prvi seji odbora sindikalne podružnice pa so bili naslednji tovariši in tovarišice izvoljeni v predsedstvo odbora: Martin ANDREJAS, Hinko JORDAN, Zlatko SENTJURC, Ivan VERANIC, Franc POKLŠEK, Vili RAZNOŽNIK, dipl. inž.; Polde SMON, Hinko HAAS, Ivo RAMSAK, Franc GRABAR in Kristina AŽMAN, dipl. inž.

1. Julij 1967
LETO XIV. št. 7

CINKARNAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA CINKARNE CELJE

REDNI LETNI OBČNI ZBOR SINDIKALNE PODRUŽNICE »CINKARNE« OBRAČUN DVELETNEGA DELA

Na letni konferenci sindikalne podružnice Cinkarne, katere se je udeležilo 127 delegatov in gostje: predsednik republiškega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva tovariš Srečko Globočnik, član istega odbora tovariš Zupan, predsednik občinskega sindikalnega sveta Celje, tovariš Bernard Strmčnik, predsednik občinskega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva tovariš Franjo Panza in drugi, so kritično ocenili svoje delo v minulih dveh letih in nakazali nekatere naloge, katerih se bo morala sindikalna organizacija lotiti v prihodnjem obdobju.

Dosedanji predsednik izvršne odbora sindikalne podružnice tovariš Franc POKLŠEK je v svojem referatu analiziral dejavnost naše sindikalne podružnice. Poudaril je, da je bilo družbeno politično življenje v tem obdobju izredno pestro in dinamično. Pričetek izvajanja družbeno gospodarske reforme je pomenil prekretnico v našem nadaljnjem razvoju. Njeni rezultati so vidni že na širokem področju, zavedati pa se moramo, da taka akcija traja daljše obdobje, s katerim so

tudi v socializmu ima sindikat velike in odgovorne naloge, ki pa se bistveno razlikujejo od onih, ki jih ima v kapitalističnem sistemu. Zavedati se moramo, da je sindikat borbena in množična delavska politična organizacija; njegovo delo mora imeti politično vsebino. Sindikat ni le vzgojitelj in zagovornik socializma, temveč je tudi borec za socialistične odnose in za vse tisto, kar pospešuje socialistično graditev. Le na ta način bo lahko reševal dejanski interes delavskega raz-

najbolj živahnih konkretnih borbenih in vsestranskih masovnih organizacij. Sindikalni aktivisti, namreč tisti aktivisti, ki svoje naloge in možnosti delovanja pravilno razumejo in izvršujejo, pa se nimajo razloga bati, da njihovo delo ne bo dovolj cenjeno in da bodo utegnjeni v svojem delu in pri svojem razvoju.

Za uspešno delovanje vsake sindikalne organizacije pa so potrebni kadri, ki imajo predvsem sodobno fiziognomijo družbenega delavca, politični občutek in borbena sposobnost, posluš za množična dogajanja, čim širši horizont in smisel za delo z množicami, mimo tega pa morajo biti ti aktivisti tudi mnogo bolj samozavestni. Imeti morajo svojo hrbenico in svoje prepričanje, ne smejo se bati povedati svoje mnenje tudi navzgor in ne le navzdol.

V svoji razpravi se je tovariš Poklšek dotaknil tudi nagrajevanja. Pri tem je opozoril, da je pravilno nagrajevanje delavcev neposredno močno povezano z dobro organizirano proizvodnjo, z rentabilnostjo in s produktivnostjo dela. Zavedati se je treba, da je delovna organizacija silovita in zapleten organizem, ki dobro deluje le, če deluje skladno, smotno in celovito. Pri izdelavi meril in pravilnikov ne smemo misliti, da bo sama delitev tista čarobna palica, ki bo rešila številne probleme in težave, ampak je treba upoštevati, koliko lahko kdo naredi in koliko je storjeno delo vredno, ne pa gledati samo odnos: zgoraj — spodaj. Tovariš Poklšek je poudaril, da mora imeti nagrajevanje v socializmu tudi ta cilj, da s samim sistemom spodbuja k večjim gospodarskim uspehom. Z jasnejšimi izhodišči, z boljšimi metodami je mogoče doseči večje uspehe in prav zato nam ne more biti vseeno, kakšna so izhodišča za metode nagrajevanja.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Delovno predsedstvo na rednem letnem občnem zboru naše sindikalne podružnice

tesno povezane še mnoge naloge, ki jih bomo morali reševati s skupnimi napori.

Ko je govoril o družbeni vlogi in nalogah sindikata, je grajal tiste, ki menijo, da je danes vloga sindikata nepomembna, ker so njegovo vlogo prevzele druge družbeno-politične organizacije, sindikat pa naj bi bil le vzgojitelj, organizator kulturno prosvetnega in zabavnega življenja ter oddiha. Tovariš Poklšek je med drugim dejal: »Ne le v kapitalizmu, ampak

reda in dosegel duhovni in materialni napredek družbe.

Na tako načelnem političnem izhodišču je potem možno organizirati in voditi konkretno borbo za reševanje nešteti problemov političnega, gospodarskega, socialnega, kulturnega in organizacijskega značaja, ki jih praktično življenje v gospodarskih organizacijah in v komunah postavlja na dnevni red. Na osnovi takšnega koncepta in spričo takih nalog mora postati sindikat ena izmed

Prihodnja

številka

Cinkarnarja

izide

15. julija

Obračun dveletnega dela

(Nadaljevanje s 1. strani)

Ob koncu svojega referata je opozoril še na pomembno nalogo sindikata in sicer, da mora le-ta usposabljanje delavca, da samostojno uveljavlja svoje dolžnosti in pravice, da mu pomaga boriti se proti nerazumevanju in neznanju, nuditi pa mu mora tudi oporo, da bi pri uveljavljanju svojih dožnosti in pravic zdržal do kraja. »Delovni človek mora spoznati, da je boj za uveljavljanje njegovih dolžnosti in pravic, predvsem njegova stvar, ki jo ob nenehni pomoči sindikata uresničuje v samoupravnih organih«, je zaključil tovariš Poklšek.

Franc Poklšek bere poročilo

»V našem podjetju zajema sindikat skoraj vse člane kolektiva, vendar težko govorimo o kakšni splošni aktivnosti oziroma delu, ker če bi sleherni član le nekaj prispeval na področju dejavnosti sindikata, bi bili uspehi prav gotovo zelo zadovoljivi«, je dejal član izvršnega odbora sindikalnih podružnic tovariš Martin ANDREJAS, ko je v svojem poročilu ocenjeval aktivnost vseh desetih sindikalnih podružnic in izvršnega odbora.

Po oceni dela naših sindikalnih podružnic, ki jo je podal tovariš Andrejaš, s takšnim delom ne moremo biti zadovoljni v prihodnje, kajti v pretekli mandatni dobi je celotno delo v organizaciji slonelo le na nekaterih članih odborov, ki so se zavedali svojih nalog v organizaciji, medtem pa je pri večini članov zavladalo mrtvilo, ki so ga utemeljevali z različnimi izgovori. Omenil je tudi dejstvo, da nekateri komunisti niso odigrali tiste vloge ki bi

jo morali, čeprav so zelo pogosto imeli največ pripomb na delo sindikata; ponekod so odpovedali tudi komunisti, ki so bili izvoljeni v sindikalne odbore.

Ko je navajal vzroke pasivnosti precejšnjega števila članov sindikalne organizacije, je omenil tudi dejstvo, da mimo njega pogosto rešujejo stvari, o katerih bi moral razpravljati tudi sindikat, razni forumi, narkar pa je ta postavljen pred dejstvo in mora tako sprejete akte razlagati in zagovarjati (novi zakon o socialnem zavarovanju ipd.).

O aktivnosti posameznih sindikalnih podružnic, je dejal tovariš Andrejaš, da je bila zelo različna. »Podružnice, ki so imele podporo s strani obratovodstev, so bile zelo aktivne, njihovo delo v primerjavi z ostalimi sindikalnimi podružnicami je hvalevredno«. V nekaterih podružnicah so člani zelo aktivno sodelovali v razpravi o raznih aktih, katere so sprejemali samoupravni organi. Ko je omenil potrditev zaključnega računa je dejal: »Diskusija o zaključnem računu je šla mimo organiziranega političnega nastopa sindikalne podružnice. Mnogi odbori podružnic niti ne vedo, kolika količina sredstev je na razpolago, niti ne vedo, kako so razporejena. Zato potem ni čudno, da vodstvo sindikalne podružnice celo daje večjih indirektno podporo neopravičeni kritiki na račun razdelitve sredstev in tako nevede podpira najbolj zaostale in nezavedne posameznike.«

V prihodnje bo morala sindikalna organizacija takim in podobnim zadevam posvetiti več pozornosti; ocenila naj bi vse pozitivne in negativne strani, s svojim vplivom naj bi v razpravah podprla vse napredne in delovnemu človeku koristne predloge.

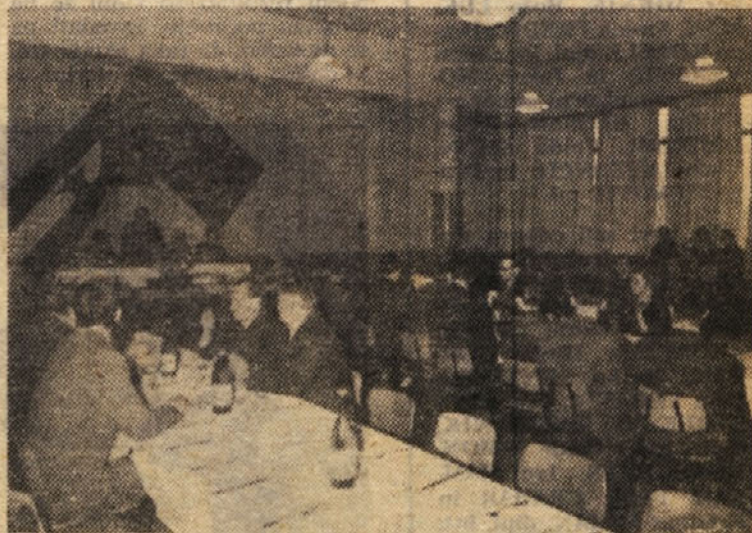
V zvezi z raznoterostjo naših obratov je tovariš Andrejaš dejal: »Sedaj imamo zelo zastarele in zelo moderne obrate. V takem obdobju se zelo rad pojavlja določen odpor do novega ali do starega. Najpogosteje kdo zaradi neznanja vsepriek kritizira avtomate in lopate, pri tem pa se pozabi prilagoditi situaciji oziroma tehnološki disciplini. Taki pojavi porajajo razne netočne ocene, ki škodujejo delovnemu članu.«

Sledilo je organizacijsko poročilo o delu izvršnega odbora sindikalnih podružnic, ki je vsebovalo poročila: tajnika, blagajnika, referenta za kulturno in prosvetno dejavnost, komisije za šport in rekreacijo, komisije za letovanja in oddih ter poročilo komisije za socialna in kadrovska vprašanja.

Prvi se je prijavil k razpravi šef naše obratne ambulante dr. Slavko SOPAR. Navzoče je se-

znal s trenutnim zdravstvenim stanjem članov našega kolektiva, z gibanjem raznih vrst nezdod oziroma poškodb in obolenj ter s preventivno dejavnostjo obratne ambulante.

»Pred našim kolektivom so zelo težke in odgovorne naloge, ki jih bomo morali odločno reševati, če bomo hoteli doseči predvideni dohodek«, je dejal direktor kadrovskega sektorja tovariš KARLO SAGADIN, ko je razpravjal o nalogah kadrovske službe. V svoji razpravi je poudaril, da je naš kolektiv na področju družbenega standarda dosegel nekatere vidne uspehe. V zadnjih letih je bilo zgrajeno zadostno število samskih stanovanj, mnogi cinkarnarji so si s svojo prizadevnostjo in s pomočjo kolektiva zgradili, bodisi v individualni, bodisi v združni obliki lastna stanovanja; po nepopolnih podatkih ima že preko 500 cinkarnarjev svoja lastna stanovanja. Tudi podjetje je vložilo že precejšnja sredstva v stanovanjsko izgradnjo toda kljub temu še okoli 180 članov kolektiva čaka na ugodno rešitev prošnje za primerno stanovanje.

Konferenca se je udeležilo 127 delegatov

Ko je govoril o prehrani je tovariš Sagadin dejal, da ni dovolj le kvaliteta in cenena malica, ampak si bomo morali prizadevati, da bomo zgradili kuhinjo s tako kapaciteto, ki bo poleg malice lahko nudila tudi kosilo in večerjo za samce in za tiste člane kolektiva, ki nimajo urejene prehrane. Dotaknil se je tudi sredstev za smotrno organiziran oddih, za katera meni, da so ekonomska naložba, ki vsestransko pozitivno vpliva na delovnega človeka.

Del razprave je tovariš Sagadin posvetil tudi medsebojnim odnosom. Med drugim je dejal: »Velike delovne uspehe bomo lahko dosegli le takrat, če se bomo vsi borili za take odnose,

da bi vsak član kolektiva imel občutek, da je podjetju oziroma kolektivu potreben, da je njegovo delo cenjeno in da bo pravilno nagrajen za svoje prizadevanje.«

Tovariš JOZE KAURIĆ se je v svoji razpravi dotaknil štednje; po njegovem mnenju bi lahko še marsikje povečali tozadevna prizadevanja. Glede povečanja zanimanja za sodelovanje v sindikalni organizaciji tovariš Kaurić meni, da bi le-to lahko dosegli, če bi člane seznanjali o možnostih za reševanje njihovih predlogov in želja, ki so jih na poprejšnjem sestanku izrekli.

»Najvažnejša naloga sindikata v sedanjem obdobju je, da ustvarimo boljše odnose med seboj, ker bomo le na ta način dosegali boljše rezultate in večje uspehe«, je dejal tovariš Stojan PREDIĆ. V svoji razpravi se je dotaknil tudi nepravilnih odnosov do nekdanjih borcev, poudaril pa je, da je naš kolektiv posvetil izredno pozornost reševanju njihovih problemov.

»Po številu zaposlenih smo med prvimi državami v Evropi, po številu varstvenih ustanov

pa med zadnjimi, saj je vključenih v varstvo le 4% otrok.« Je v svoji razpravi poudaril ravnatelj osnovne šole »Franja Vrunča« na Hudinji tovariš Adi MARCEC. Ta problem se po njegovem mnenju brez dvoma močno odraža tudi na mnogih starših. Ti so sicer lahko dobri proizvajalci, toda če bi bilo boljše poskrbljeno za varstvo njihovih otrok, bi verjetno mnogo več lahko prispevali k povečanju produktivnosti. Opozoril je tudi na dejstvo, da se mnogi starši ne zavedajo odgovornosti do svojih otrok, kajti od njih v največji meri zavisi, kako se bo otrok učil in pozneje vključil v delo.

(Nadaljevanje na 7. strani)

UPORABNOST CINKA

(Nadaljevanje in konec)

Doslej smo si ogledali toplo pocinkanje, v današnjem prispevku pa bomo spoznali še ostale načine uporabe cinka za antikorozijsko zaščito.

Šerardiziranje

Šerardiziranje je poseben proces, s katerim proizvajajo cinkov zaščitni sloj na naslednji način: na vrtilni boben dajo razne drobne železne predmete skupaj s cinkovim prahom in vse skupaj grejejo skoraj do temperature tališča cinka ter pri tem boben vrtiljo. To povzroča, da se cink in železo spojita v obstojno zlitino in to v trdnem stanju.

Ta način uporabe cinka za antikorozijsko zaščito ni posebno razširjen, je pa zelo primeren za zaščito raznih malih železnih proizvodov (vijakov, matic, podložk in podobno).

Metaliziranje

Metaliziranje je eden od precej uporabljanih načinov antikorozijske zaščite. Zaščitno plast cinka z metaliziranjem dobijo tako, da na železno podlago brizgajo fino raztaljene delce cinka. Žica iz najčistejšega cinka potuje skozi brizgalno pištolo, kjer jo acetilenski pla-

men stali, komprimirani zrak pa tekočo kovino atomizira in jo z velikim pritiskom meče na železno površino.

Metaliziranje najpogosteje uporabljajo za zaščito mostov in rezervoarjev raznih vrst, v ladjedelništvu, v hladilni tehniki in povsod tam, kjer so železne konstrukcije takšnih dimenzij, da jih ni mogoče toplo pocinkati.

Metaliziranje ima to prednost, da ga lahko izvajamo na prostem in ni omejeno na zaprt prostor. Kvaliteta zaščitnega sloja je odlična in zato ta po-

Ko pločevino zvaljajo, jo je treba stehati in obrezati

stopek uporabljajo za najtežje pogoje dela, to je za zaščito železa, ki bo izpostavljeno učinkovanju obmorske atmosfere in morske vode.

Katodna zaščita

Za katodno zaščito železa uporabljajo cinkove anode ali protektorje. To je posebno oblikovan cink, ki ga po posebnih pravilih pritrjujejo na razne instalacije in ladje. Cinkove anode učinkujejo na isti način kot kot ostale, doslej navedene vrste cinkovih zaščit. Anode se

zelo važno, da je izguba časa zaradi popravil in zaščitnih pleskanj čim manjša. Posebne anode za katodno zaščito ladij se privarijo na ladijski trup, ki je stalno pod vodo, prav posebno skrbno pa je treba namestiti anode v bližini propelerja, ki je izdelan iz bronze.

Nazoren primer uporabe cinkovih anod je umetni pomol, izdelan je iz jeklenih konstrukcij v kombinaciji z železobetonom. V pomol je vgrajenih čez 500 ton jeklenih konstrukcij, ki so katodno zaščitene z 12,5 ton posebnih cinkovih anod. Brez zares dobre zaščite, bi ta umetni pomol vzdržal največ dvajset let. Z menjavanjem cinkovih anod vsakih osem let pa je njegova življenjska doba časovno neomejena, funkcionalnost pa zajamčena.

Ta kratek sestavek o vrednosti cinka in o njegovem mestu na področju antikorozijske zaščite je namenjen nam vsem, da bi nas opozoril kakšne možnosti nam nudi in da bi pregledali naše naprave in instalacije; ugotovili bomo, da so največkrat v mizernem stanju, predvsem zato, ker niso primerne zaščitene. Ameriški strokovnjaki, ki se ukvarjajo z antikorozijsko zaščito so izračunali, da ZDA plačujejo letni davek koroziji v znesku 6 milijard dolarjev ali več kot 7 tisoč milijard starih dinarjev.

Ali smo se že kdaj vprašali koliko dinarjev pa v našem podjetju izgubimo na račun korozije? Če bomo hoteli biti dobri gospodarji bomo odgovorili tudi na to vprašanje.

DOPIŠNA DELAVSKA UNIVERZA V LJUBLJANI

VPISUJE:

- v tehniško šolo strojne, elektriške, lesnoinnustrijske in kemijske stroke;
- v ekonomsko šolo;
- v dveletno administrativno šolo;
- v poklicno šolo kovinarske, elektro in avtomehanske stroke;
- v I. in II. stopnjo osnovne šole za odrasle (5.—8. razred);
- za ljubljansko območje, bo odprt tudi popoldanski oddelek osnovne in ekonomske šole;

VPISUJE TUDI V TEČAJE:

- v začetni knjigovodski tečaj;
- v tečaj analitične evidence;
- v tečaj finančnega knjigovodstva;
- v tečaj tehniškega risanja;
- v jezikovne tečaje slovensčine, nemščine in italijanščine;
- v tečaj za skladišnike;
- v tečaj za varnost pri delu;
- v tečaj za predelavce in kontrolorje v kovinski stroki;
- po dogovoru organizira za potrebe podjetij izpopolnjevalne tečaje.

Kandidatom je s plačilom šolnine zagotovljeno tudi do sto ur seminarskega pouka.

VPISOVANJE TRAJA DO 30. SEPTEMBRA 1967.

Dopisna oblika, kombinirana z občasnimi seminarji, je primerna za vsakogar, ker šolanje ni vezano na čas in kraj.

Pojasnila daje Dopisna delavska univerza, Ljubljana, Parmova 39., tel. 316-045, 312-141 vsak dan dopoldne, ob torkih tudi popoldne.

Če želite pismena navodila in program, priložite za odgovor znamke v vrednosti 1,80 N-din.

počasi žrtvujejo, da bo železo ostalo zaščiteno. Glavna razlika je v tem, da namesto, da je cink vezan na en od že navedenih načinov na železo, je s pomočjo prevodnika zvezan z napravo, ki naj jo ščiti.

Podzemsko korozijo vodov in instalacij povzročajo električni tok, ki teče v smeri okoli vode ali zemlje. Najboljši način kako preprečiti korozijo, je speljati smer toka iz okolice na železo. Cink je idealen za to delo tako, da sprejema nase te tokove in to tako intenzivno, da prepreči razpadanje železa.

Cinkove anode so posebno primerne za katodno zaščito zaščitnih instalacij v dobro ali manj prevodnih zemljah. Katodna zaščita rezervoarjev in vodov za olje in plin je najboljši način zaščite, kadar so ti položeni v zemljo, ki je dobro prevodna. Korozija toplotnih izmenjevalcev in kondenzatorjev lahko povzroči prav škodljive posledice. Zaščita teh naprav z anodami je idealna rešitev, kajti mali tokovi, ki pri tem nastajajo ne poškodujejo niti naprav, niti njihovih zaščitnih premazov, temveč se uničujejo na cinku.

Cinkove anode nudijo poceni zaščito proti koroziji ki jo povzročata morska voda, saj so vir zaščitnih galvanskih tokov za vse vrste ladij, od tankerjev za prevoz goriva do najnavadnejših bark. Zlasti pri ladjah je

GLOBUS

Družba »Meredith Separator Co« iz Clevelanda, ZDA, je izdelala novo sredstvo proti rji, ki deluje brez kovinske krtače, peskanja ali struganja. Sredstvo je v tekočem stanju in ga je treba enostavno politi po zrjaveli površini. En težinski del »Naval Jelly«, kakor mu pravijo, veže nase 47 delov rje, nakar se da izprati z navadno vodo. Tako obdelana površina ostane čista in brez rje.

Sredstvo učinkuje tudi pri odstranjevanju rjastih madežev na betonu ali na tkaninah. Je zajamčeno neškodljiv, ni vnetljiv in ne izporeva škodljivih snovi. Prodajajo ga v kantah po 4 funte (1,8 litra) za 8 US dolarjev, v kantah po 40 funtov pa za 22,4 dolarjev.

PROGRAM DELA SINDIKALNE ORGANIZACIJE CINKARNE CELJE

Komisija za sklepe, ki jo je izvolil letošnji sindikalni občni zbor, je skupaj z dodatno formirano komisijo, sestavljeno iz članov predsedstva sindikalne organizacije izdelala na osnovi poročil, diskusijskih prispevkov in drugih stališč sklepe v obliki koncepta programa dela sindikalne organizacije. Menila je, da je metoda poimenskega naštevanja zaključkov preživela in da je treba pri izdelovanju koncepta najprej opredeliti vprašanja, ki naj bi ga sindikalna organizacija prevzela v svoj program dela, šele nato pa nakazati rešitev problema konkretno.

Predlog programa dela je prirejen tako, da so posamezna vprašanja grupirana po poglavjih, kar omogoča strnitev materije in s tem boljši pregled programa.

Uvodoma poudarjamo, da program dela ne predstavlja konkretnega akcijskega programa, katerega bo potrebno izdelati na osnovi nalog, ki jih bo sindikalna organizacija reševala. Ta program predstavlja predvsem orientacijo dela sindikata in vsebuje globalne naloge pri delu sindikalne organizacije.

Aktivnost sindikata na področju samoupravljanja

Samoupravni odnosi so nova kvaliteta v naši družbi, katerih uveljavitev pomeni revolucionarno dejanje v razvoju in demokratizaciji družbe. Danes je samoupravljanje sestavni del našega družbenega in gospodarskega dogajanja, katerega so

sprejele najširše množice delavskega razreda in bi zato vsako podcenjevanje ter negiranje pomembnosti samoupravljanja pomenilo absurd in reakcionarno etatistično dejanje.

Jože Kuzmički vari svinčene »kače« za hlajenje kisline

Priča smo vedno močnejšim in kvalitetnejšim oblikam samoupravnega sistema, ki je izšel iz kroga formalnega delovanja in vedno bolj postaja osnovni akter pri reševanju vseh bistvenih vprašanj gospodarjenja in razvoja. Protislovja in v nekaterih gospodarskih organizacijah odkrita nasprotja ne pomenijo slabosti samoupravnega sistema temveč nasprotno, dokazujejo, da se je samoupravljanje temeljito sprijelo z vsemi birokratskimi, etatističnimi koncepcijami, ki predstavljajo danes oviro za hitrejši in demokratičnejši razvoj naše družbe.

Sindikalna organizacija Cinkarne se zaveda, da bodo izredno kompleksne in zahtevne naloge, ki jih rešujejo samoupravni organi, učinkovito izvedene le ob vsestranski pomoči subjektivnih, progresivnih sil, med katerimi lahko sindikat ravno zaradi svoje množičnosti deluje najbolj konkretno. Menimo, da

bi kakršnokoli direktno poseganje v pristojnost samoupravnih organov zmanjševalo njihove pravice, zato je naša naloga, da s posrednim vplivanjem omogočimo samoupravnim organom čimbolj kvalitetno delo.

Naše delo glede na izpopolnjevanje samoupravnega sistema bo predvsem orientirano na vzgojo in krepitev zavesti članov samoupravnih organov, kakor tudi članov našega kolektiva nasploh. Skupno s kadrovske službe si bo sindikat prizadeval za najširšo obliko izobraževanja članov našega kolektiva v našem izobraževalnem centru, obenem pa bo skupaj z drugimi družbeno-političnimi organizacijami organiziral občasna predavanja in razprave o globalnih družbenih vprašanjih, ki bodo omogočala ljudem globlja spoznanja družbenih zakonitosti in tendenc gospodarskega razvoja.

Vodstvo sindikalne organizacije bo sprejemalo in proučevalo vse predloge in vprašanja s strani članstva, pri tem pa se obvezuje, da bo posameznim predlagalcem dostavljalo tudi odgovore.

Sindikat se bo ostro zoperstavil vsem zlonamernim stališčem, ki nastopajo z motivacijo, da se vloga sindikatov glede na krepitev samoupravnega sistema zmanjšuje in da sindikat izgublja svoj pomen. Danes dobro vemo, da so protislovja v naši družbi že velika, da posamezniki izkoriščajo našo socialistično demokracijo za namene, ki naši družbi niso sprejemljivi in da so naloge pri izvajanju družbeno-gospodarske reforme takšne narave, da zahtevajo mobilizacijo vseh progresivnih sil, med katerimi ima Zveza sindikatov gotovo zelo pomembno mesto.

Samoupravljanje ima svoj smisel in pomen le tam, kjer je v njem izražena tudi materialna vsebina. Slabi gospodarski rezultati in stagnacija proizvodnje so gotovo zelo slabo spricevalo samoupravnih odnosov. Njegovo rast pogojujejo ravno ekonomski rezultati. Če samoupravljanje ni usmerjeno v doseganje najoptimalnejših gospodarskih rezultatov, je njegova demokratičnost zgolj formalna, predstavlja pa lahko celo zavoro pri prizadevanju za dobro gospodarjenje. Pri nadaljnjem razvoju samoupravljanja bo sindikalna organizacija v našem podjetju težila predvsem za racionalnim samoupravljanjem.

Heterogena struktura zaposlenih ljudi in proizvodov poraja različne interese, ki niso v skladu s perspektivno politiko podjetja in kolektiva kot celote. Sindikat si bo pri analizi teh vprašanj prizadeval na eni strani poglobljati take odnose, ki bodo v korist delovnemu človeku pri osvobajanju še prisotne mezne miselnosti, na drugi strani pa ne bo dopuščal oblik in odločitev, ki bi lahko zmanjševale dobro poslovanje.

Omenjene naloge sindikata v naslednjem obdobju glede na razvoj samoupravljanja pa ne predstavljajo akcijskega programa; tega bo treba na osnovi tega programa še izdelati.

Nadaljnji razvoj samoupravljanja in njegovo decentralizacijo bo možno izvajati le na osnovi temeljite analize stanja v našem podjetju. Zato bo sindikat vztrajal, da posamezniki in zato usposobljene strokovne službe, izdelajo konkretni program, ki bo vseboval vse možnosti decentralizacije z ozirom na današnje in perspektivno stanje v gospodarstvu; na organizacijo dela in na kadre, kakršni trenutno so v podjetju.

(Nadaljevanje na 9. strani)

GLOBUS

Z geološkimi raziskavami so že doslej ugotovili velikanske zaloge zemeljskega plina, ki je zaradi cenovnosti, visoke kalorične vrednosti in brez strupenih primesti idealno gorivo za industrijske in gospodinske namene. V holandskih nahajališčih ga že danes cenijo na 2.000 milijard kubičnih metrov, v Angliji na 1.500 milijard, v ostalih državah zahodne Evrope na okoli 680 milijard in v Severni Afriki na 1.700 milijard kubičnih metrov.

PARTIZANI V ZRAKU

Ob dnevu borca in ob obletnici vstaje jugoslovanskih narodov

Ko so pred 26 leti začele pokati prve partizanske puške in so zrasli partizanski odredi ter brigade, takrat še ni nihče mislil, da bi se partizani lahko pojavili tudi v zraku. Plamen vstaje in NOB se je razplamtel... V tem začetnem plamenu odpora pa so se dobrih deset mesecev pozneje, spomladi 1942 prvič pojavili partizani tudi v zraku.

Ob koncu leta 1941 se je Zaga Umičević, sekretar mestnega komiteja KPJ v Banja Luki, sestala s pilotom Franjom Kluzom. Dogovorila sta se o preletu Kluzja z letalom iz Banja Luke na osvobodeno ozemlje. O tem dogovoru sta bila obveščena tudi Djuro Pucar-Stari in komandant partizanskega oddelka na Kozari Boško Siljegović, ki sta se zainteresirala za povezavo in delo z letalci v Banja Luki. Na enem od sestankov je bil dogovorjen tudi datum preleta, čas med 25. in 27. majem 1942. Med dogovori je Franjo Kluz zvedel za enako delo in namere svojega tovariša Rudija Čajevca. Na ta način je mestni komite KPJ že leta 1941 povezal dva tovariša, dva sodelavca NOB, dva poznejša narodna heroja in pionirja novega jugoslovanskega vojnega letalstva.

Spomladi 1942 pa sta Kluz in Čajevac ostala brez svoje dosežane zveze. Zaga Umičević je bila odkrita pri svojem delu; morala je v globoko ilegalo. Ustaška policija je začela sumiti tudi v Kluzja in Čajevca. Vendar sta pri vsem imela tudi srečo. Partizani so osvobodili Prijedor, to pa sta izkoristila. V zvezi prejšnjih dogovorov sta vsak zase istega dne, preletela osvobodeno ozemlje. Franjo Kluz je poletel na letalu potez-XXV, Rudi Čajevac pa je skupaj s strelcem Mišo Jazbecom preletel na letalu brege-XIX.

Partizani so obe letali še isti dan označili z rdečimi peterokrakimi zvezdami. Na ta način je NOV pridobila svoja prva letala in prve pilote.

Takoj zatem, 21. maja 1942 je Franjo Kluz s svojim letalom potez-XXV kot partizanski pilot napravil svoj prvi borbeni

polet. Napadel je kolono ustašev pri vasi Orahovica. Bombe, napravljene iz vodovodnih cevi v partizanskih delavnicah, so eksplodirale v sredini ustaške kolone. V dveh napadih je zmetal vse bombe, ustaše, ki so mu

sprva mahali in ga pozdravljali, je močno presenetil. Sele ob eksplozijah bomb, so na krilih njegovega letala zagledali partizanske zvezde.

Za ustaše je bil to težak udarec. Ne zaradi žrtev, ki jim jih je Kluz prizadel, temveč zato, ker je za njih bilo neznosno, da so se partizani pojavili tudi v zraku. Dobro so vedeli, da je prvi partizanski polet iz zraka napravil Franjo Kluz, razpisali so tirnico in nagrado 1 milijon kun za njega in njegovo letalo. Sovražna letala so dan za dnem iskala letali Kluzja in Čajevca.

Da bi letala ohranili in lažje prikrili pred sovražnikom je Franjo Kluz dobil ukaz, da preleti v Medjuvode pod Kozaro, medtem pa je letalo Čajevca ostalo še prikrito pri Prijedoru. Kluz je z novega letališča uspešno napravil še dva leta.

Svojo nalogo pa je sprejel tudi Rudi Čajevac. Komandant partizanskega področja Kosta Nadj mu je dal nalogo, da na Banja Luko zmeče partizanske propagandne letake, odobril pa je tudi pri tem udar po sovražnikovih položajih.

Zgodaj zjutraj 4. junija 1942 je Rudi Čajevac poletel, skupaj s strelcem Mišo Jazbecom. Iz nizkega poleta na višini 30—50 metrov iznad Banja Luke, je Čajevac zmetal vse letake, letalski strelci Mišo Jazbec pa je pri tem odprl ogenj iz svoje letalske strojnice na ustaške položaje in kasarne v mestu. Bombe sta odvrгла na letališče blizu mesta. Nemci in ustaši so na letalo odprli ogenj iz protiletalskih mitraljezov. Pilot Rudi Čajevac je bil pri tem težko zadet v koleno.

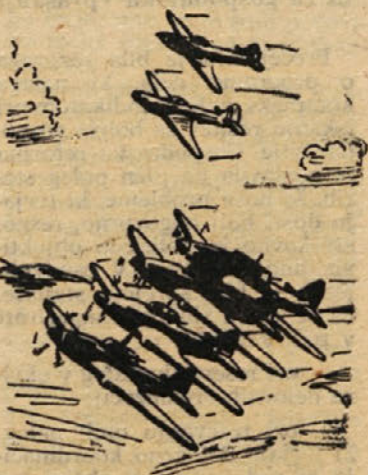
Skoraj nezavesten, z zadnjimi močmi je Čajevac poskušal prileteti do osvobodjenega ozemlja. Vendar težko ranjen pilot ni vzdržal. Z zadnjimi močmi se je prisilno spustil pri vasi Kadinja komaj 15 km od Banja Luke. Pri spuščanju se je letalo polomilo. Takoj za tem, pa se je letalu začela približevati grupa četnikov, ki so partizanske pilote hoteli zajeti žive. Mišo Jazbec se je za nekaj časa pritajil, potem pa je iz svojega mitraljeza odprl ogenj na četnike. Četniki so tudi odprli ogenj in srdito napadli. Položaj je kmalu postal brezupen. Že ranjeni Čajevac je bil ponovno zadet, vendar še toliko priseben, da se je s pištolo ustrelil. Prav tedaj je utihnil tudi Jazbecov mitraljez. Zmanjkalo mu je municije. Za-

čel je bežati. Vendar mu beg ni uspel, po nekaj kilometrih so ga četniki ujeli. Predali so ga ustašem, ki so ga prepeljali v Zagreb, tam mučili in ubili.

V času pred ofenzivo na Kozaro, se je Franjo Kluz na letališču pod Grmečem 17. julija spet pripravil za nov polet, za napad pri Bosanskem Novem. Pri tem pa so njegovo letalo opazili sovražni piloti. Napadli so ga in letalo uničili na zemlji. Franjo Kluz je tako ostal brez letala in odšel v operativni štab za Bosansko Krajino. Novembra 1943 je z ostalimi tovarišipiloti, ki so prišli iz raznih enot NOV, prešel v Italijo, od tam pa v Severno Afriko. Po končanem šolanju na modernih lovskih letalih je kot pilot sodeloval v letalskih operacijah Prve letalske eskadrile NOV. Smrtno zadet, je kot komandir

te eskadrile padel 14. septembra 1944 v svojem zadnjem napadu na fašistično kolono pri Omišu. Blizu pristanišča v Omišu je njegovo letalo, njegov grob, za vedno pokrilo modro Jadransko morje.

Narodna heroja, pilota Franjo Kluz in Rudi Čajevac sta s svojimi prvimi borbenimi poleti v maju in juniju 1942 objavila rojstvo novega jugoslovanskega vojnega letalstva. Vendar specifični pogoji partizanskega boja in razvoja NOB niso omogočali, da se že leta 1942 letalstvo organizira na širših osnovah. Šele jeseni 1943, ko je borbena moč NOV narasla, ko je bil osvobojen velik del Jugoslavije, ko je NOB dobila tudi uradno priznanje zaveznikov, je bilo omogočeno formiranje in delovanje letalskih enot.

V oktobru 1943 je Vrhovni komandant NOV in POJ tovariš Tito poklical vse letalce in letalske strokovnjake iz enot NOV, da se javijo Vrhovnemu štabu zaradi organizacije letalskih enot. Po sporazumu z zavezniki je v Severni Afriki 20. aprila 1944 formirana prva eskadrila, ki je z lovsкими letali »spitfire«
že 18. avgusta 1944 z aerodroma Kana v Italiji začela svoje borbene polete. Formiranje druge eskadrile »hurricane«
je sledilo 1. junija 1944. Od 18. oktobra 1944 pa sta obe eskadrili delovali z letališča na otoku Visu.

V tem času je prišlo do borbene stika in sodelovanja enot NOV in Sovjetske armade. Sovjetska zveza je med tem sprejela šolanje štirih letalskih enot, v Jugoslaviji pa je dala na razpolago eno lovsko in eno jurišno letalsko divizijo, ki so jih postopoma prevzemali naši kadri letalcev in strokovnjakov. Od 29. novembra 1944 vodi vse operacije letalstva glavni štab letalstva NOVJ.

(Nadaljevanje na 7. strani)

SINDIKAT INDUSTRIJE IN RUDARSTVA O SVOJEM PROGRAMU DELA

Občinski odbor sindikata industrije in rudarstva v Celju, je imel po občnem zboru prvo sejo, na kateri se je konstituiral in razpravljalo o programu dela. Izvolil je organe odbora in sicer tajnika, komisijo za orientacijska kadrovska in za gospodarska vprašanja ter za samoupravljanje.

Precej živa je bila razprava o programu dela, ki nalaga kompleks nalog sindikatom pri iskanju rešitev za boljše gospodarjenje. Gospodarska reforma je postavila na plan poleg starih, še nove probleme, ki terjajo dosti bolj odgovorno, resno, strokovno in politično objektivizirano reševanje. V osnovnih težah je bilo sprejeto stališče, da se mora sindikat angažirati v treh smereh:

— pri reševanju nalog v okviru delovnih organizacij;

— pri reševanju onih nalog, ki terjajo določeno koordinacijo in sodelovanje v občini ter

— na vprašanja, ki se lahko uspešno rešujejo v širših regijah in zlasti s sodelovanjem pristojnih faktorjev v republiki in zvezi.

V sleherni delovni organizaciji so brez dvoma aktualna vprašanja o gospodarjenju in v zvezi s tem analiziranje pogojev za nadaljnjo decentralizacijo samoupravljanja. Ob tem pa gospodarski interesi istočasno terjajo večjo centralizacijo sredstev in dinamičnost v obratovanju prostih sredstev in zlasti skladov. Drug sklep, ki je povezan s prvim, je analiza stroškov proizvodnje, asortimana in uskladitve lastne cene s cenami na domačih in na tujih tržiščih. Tu je še določen vpliv administrativne zakovanosti in neenakih pogojev gospodarjenja med gospodarskimi dejavnostmi. Ni pa nazadnje nepomemben faktor človek in njegova pravilna zaposlitev, usposobljenost itd. Tu je še vrsta nerešenih vprašanj glede prilagajanja organizacije in sistemizacije delovnih mest v sedanjih pogojih. Zlasti je treba poudariti, da spremembe tržne razmere terjajo drugačno organizacijo komercialnih služb, služb za študij tržišča, ekonomske propagande, razvoja itd. Torej precej zahtevne naloge na organizacijsko kadrovske področjih.

Razprava pa je opozorila na vrsto problemov, ki jih osnutek programa ni v celoti zajel. To so zlasti vprašanja medsebojne povezanosti in pomoči delovnih organizacij, saj obstoj sleherne živo zadene druge, ker se zmanjša narodni dohodek, poraste potisk brezposelnih, gre za koriščenje sredstev skupnih

rezerv in podobno. Zelo ostro so terjali ekonomsko in politično obrazložitev in utemeljitev 42-urnega tednika v vseh službah izven gospodarstva, medtem ko tega ne zmore večina industrije. 42-urni tednik pa spodbuja tako imenovane »popoldanske obrti«, kar negativno vpliva na proizvodnjo, saj tak obrtnik ne plačuje enakih dajatev in tudi tam, kjer dela, dela največ zato, da se mu šteje delovni staž in, da je zdravstveno zavarovan. Pod-

piranje takih dejavnosti in sploh »šušmarjenje« je za delovne organizacije zelo škodljivo, razen tega pa samo podpiramo apetite posameznikov in maličimo načela družbenega nagrajevanja po delu.

Nič manj ostra kritika je bila dana na račun vprašanj, ki se rešujejo v občini in širših družbeno političnih skupnostih. Vse premalo spoštovanja je čutili do predlogov in zahtev delovnih organizacij po raznih vprašanjih. Kot primer so obravnavali deficit socialnega zavarovanja, ki ga kratkotalno prenešajo z dodatnim prispevkom na zavarovance ne da bi le-ti vedeli za vzrok izgube. Enako se dogaja na drugih področjih. Sprejemajo se predpisi in odlo-

ki o raznih reorganizacijah brez temeljitejših ekonomskih obrazložitev in garancij, da bodo nove oblike zagotovile določene službe. Nadalje je bilo še govora o osebnih in kolektivnih odgovornosti, ki zamegljuje odgovornost pri odločitvah; o prekratkih mandatnih dobah organov upravljanja, ker se rezultati dobrih ali slabih odločitev pokažejo šele v daljših razdobjih ter o problemu zaposlovanja upokojencev in honorarnih sodelavcev, ko istočasno raste število nezaposlenih.

Osnutek programa je torej dopolnjen z vrsto nalog, ki jih bo treba v prihodnjem obdobju analizirati in predlagati predstojnim ustrezne ukrepe.

B. Lukman

12 ali 14 dni v Makarski po 13,50 N-din

Makarska je osrednji kraj turistično znane Makarske riviere. Leži 60 km južno od Splita, nad njo pa se dviga 1800 m visok gorski masiv Biokovo. Klimatski pogoji so izredno ugodni.

Letovišče »Goran — Savinja« leži v borovem gozdičku približno 15 minut oddaljeno od пристanišča in razpolaga s plažo in tuši.

Letovalci bivajo v šotorih in weekend hišicah. Razmeščanje opravlja izključno uprava letovišča.

Ostali objekti: kuhinja s samopostrežno restavracijo, odprta in pokrita jedilnica, umivalnice s tuši, WC (vse v trdnih objektih).

Letovišče je dobro založeno z rekviziti za športno življenje (nogomet, odbojka, košarka, namizni tenis, šah, waterpolo, badminton) ter organizira bogato kulturno življenje (lastna radijska postaja, kulturni večer, nastopi folklornih in gledaliških skupin, oddaje »Pokaži kaj znaš«, plesi, obiski sosednjih letovišč, lastni kino, televizijski sprejemnik itd.).

V vsaki izmeni pripravi letovišče več izletov v turistično znane kraje Makarske riviere ter izlet na Biokovo in Dubrovnik.

Mladinska turistična poslovalnica »POPOTNIK«, Celje prodaja rezervacije za 200 mest v vsaki izmeni.

»POPOTNIK« organizira prevoze s posebnimi avtobusi na relaciji Celje—Makarska in obratno. Cena prevoza še ni določena; o tem vas bomo naknadno obvestili.

Opozarjamo vse tiste, ki bodo dobili od svojih delovnih organizacij regrese za letovanje, da je le-te potrebno nakazati na naslov: PZJ MTP »POPOTNIK« Celje št. žiro računa 507-8-388.

Letovišče posluje v šestih izmenah po 12 do 14 dni, in sicer:

1. izmena od 18. junija do 29. junija	1967	12 dni
2. izmena od 30. junija do 13. julija	1967	14 dni
3. izmena od 14. julija do 25. julija	1967	12 dni
4. izmena od 26. julija do 8. avgusta	1967	14 dni
5. izmena od 9. avgusta do 20. avgusta	1967	12 dni
6. izmena od 21. avgusta do 3. sept.	1967	14 dni

Cene oskrbnega dne:

RP — 1	13,50 N-din
RP — 1	13,50 N-din ¹
RP — 2	15 N-din ²
RP — 3	17 N-din ³

Za člane FSJ¹, za ostalo mladino do 25 let,² za ostale koristnike nad 25 let (te rezervacije izdajamo samo, če ostanejo prosta mesta.³)

Za prehodne goste z lastno opremo sprejema rezervacije FSJ »Goran — Savinja«, Beograd, Bulevar Revolucije 73/III ali direktno uprava letovišča v Makarski od 18. junija dalje.

Redni koristniki plačajo rezervacijo 32 N-din na žiro račun 507-8-388 »Popotnik« Celje ali s pošto gotovniško nakaznico ali osebno na naslov MTP PZJ »Popotnik«, Celje, Gledališka 2.

Koristniki, ki rezervirajo po pošti, morajo poslati natančen naslov, številko izkaznice PZJ, družino, kjer so včlanjeni in znamke za odgovore. Vsi člani PZJ morajo imeti plačano članarino za tekoče leto.

V prvi in zadnji izmeni, ki začeta 18. junija in 21. avgusta razpolagamo z neomejenim številom prostih mest. Te izmene so zelo ugodne za šolske ekskurzije, maturantske izlete, skupinska potovanja in dopust koristnikov, ki niso člani PZJ.

»POPOTNIK«
CELJE

VABIMO VAS V SONČNO MAKARSKO

Samoupravljanje in odgovornost

Samoupravljanje zajema danes vse oblike družbenega in gospodarskega življenja. To pa še ne pomeni, da je sistem samoupravljanje že povsod prodril kot osnovni družbeno gospodarski odnos, čeprav gledano z razvoja celotne družbe to vedno bolj postaja.

Eden od pogojev dobrega samoupravljanja je tudi odnos do strokovnih kadrov v podjetjih in v zvezi s tem zelo pomembna vloga kadrovske službe. Simpozij o odgovornosti v delovnih organizacijah je s tega področja odprl vrsto vprašanj, na katera pa posamezniki niso odgovorili v celoti, zato bom v tem sestavku poskušal določeneje opredeliti nekatera vprašanja.

Ne bomo pogrešili, če se strinjamo z ugotovitvijo, da smo v obdobju pred družbeno gospodarsko reformo zapostavljali razvoj podjetij in njihovo poslovanje na osnovi ekonomskih zakonitosti in realnih ekonomskih možnosti. Razvoj je bil v veliki meri odvisen od takih družbeno ekonomskih instrumentov, ki so bili formirani na osnovi potreb in želja. Cilj je bil dobiti čim večji delež v celotnem družbenem produktu, dobro gospodarjenje znotraj podjetja pa je bilo pogosto sekundarnega pomena. Z drugimi besedami bi lahko rekli, da so dobro gospodarili predvsem tisti, ki so uspeli doseči čim višje cene, ki so imeli več vpljave pri državnih institucijah in ki so znali dovolj prepričljivo zagovarjati svoje potrebe.

Razumljivo je, da je taka orientacija vodila v razvrednotenje ustvarjalnega intelektualnega dela. Vzporedno s tem se je mnogo podjetij branilo stro-

kovnih kadrov in posledica tega je bila, da ti kadri niso dali od sebe vseh potencialnih možnosti.

To nam lahko služi kot prispevek k izdelavi določene analize stanja, ki bi lahko nakazala kasnejše pristope in orientacijo pri pravilnem vrednotenju pomena strokovnjakov v podjetju.

Predvsem menim, da je najslabša rešitev v dopuščanju pasivnosti teh kadrov tako na področju upravljanja, kot pri delu družbeno političnih organizacij. Zato sem prepričan, da je stališče tiste skupine delavcev, ki trdijo da strokovni kadri niso naklonjeni družbenemu upravljanju, da so proti delitvi dohodka po delu in da se je zato treba izogibati večje udeležbe le-teh v samoupravnih organih napačno, ker ravno tako stanje omogoča ugodne pozicije za razne lažne »strokovnjake« in demagoge, ki se bojijo

resnega vpliva pravih strokovnih kadrov.

Realna ocenitev možnih deformacij, tako v gospodarskem kot družbeno političnem oziru, je najlažje izvedljiva ravno v angažiranju takih ljudi v organih samoupravljanja. Ocenjevanje in merjenje vrednosti dela visokošolskega strokovnega delavca je dokaj težko in zahtevno. Brez dvoma je to ocenjevanje lažje na konkretnih delovnih mestih v proizvodnji, kjer se rezultati dela kažejo bolj neposredno.

Zato je upravičen dvom, da bodo delavci iz neposredne proizvodnje, pa čeprav so strokovno sposobni in splošno razgledani, res objektivno ocenili vrednost enega ali drugega strokovnjaka. Taka ocena je možna in najbolj objektivna le med njimi samimi, zato vidim v vključitvi teh ljudi v samoupravne organe najprimernejšo obliko reševanja teh vprašanj.

V takem načinu vidim tudi jedro odgovornosti za delo, ki mora sloneti na kritični oceni dela posameznikov, kajti to je najboljši način, da začne človek ocenjevati svoje delo z vidika koristnosti svojega dela za podjetje. Pravni predpisi lahko regulirajo mnoge stvari, vendar je dejstvo, da v samoupravnih demokratičnih družbi pravna pravila počasi odstopajo vrsto zadev v splošno reševanje moralnim normam.

V sklopu teh vprašanj ima kadrovska služba v podjetju izredno pomembno vlogo. V pred-

reformskem obdobju, ko so se delovna mesta hitreje odpirala kot pa je bil preliv kadrov, je bilo težko dobiti ljudi, ki bi v celoti ustrezali za planirana delovna mesta. Danes je to mnogo lažje, zato se je tudi potrebno lotiti tega, predvsem sistemsko.

Sistematizacija delovnih mest v širšem pomenu je določitev kadrovske in funkcionalne strukture delovnih mest v podjetju. Ta sistematizacija pa še je dokaj pogosto nanašala le na ime delovnega mesta, poklic, stopnjo šolske izobrazbe ter vrsto in dolžino prakse. Ni pa upoštevala še drugih faktorjev, ki globlje razčlenjujejo strukturo delovnih mest kot npr. funkcionalno teoretično in praktično znanje, posebna znanja, splošne delovne izkušnje in posebne delovne izkušnje, psihofiziološke lastnosti, naravne pogoje itd.

Ceprav je cela vrsta teh pogojev, pa smo le še vedno pričča časopisnim oglasom, ki označujejo samo kriterije kot so: visoka izobrazba in pet let prakse, višja izobrazba in deset let prakse, srednja izobrazba in petnajst let prakse itd.

Tak sistem dokazuje, da še nismo prenehali s kriteriji, ki priznavajo za eno stopnjo šolske izobrazbe enakovredno znanje v pet letni praksi. Če bi bilo temu tako, potem bi bile šole verjetno odveč, ker bi bilo škoda trošiti sredstva v te namene, obenem pa tudi ne bi bilo interesa za šolanje. Znanje in sposobnost za delo si človek ne pridobi v celoti niti v šoli, niti v praksi, temveč se formira pri vzajemnem dopolnjevanju obeh oblik. Brez dvoma pa obstajajo izjeme, kjer je nekdo z visokošolsko izobrazbo v primerjavi z drugim iz neposredne prakse slabši.

So ljudje, ki znajo minimalno teoretično znanje v celoti izkoristiti v konkretni dejavnosti, na drugi strani pa zopet takl, ki imajo široko teoretično znanje, vendar pa ga ne znajo ali pa ne morejo v celoti izkoristiti tako, da bi pri ozkem ocenjevanju nekdo logično sklepal da so delavci z manjšo izobrazbo praktičneje sposobnejši. Kljub temu, da ti primeri obstajajo, so pa bolj izjemnega primera, ne smejo vplivati na kadrovsko politiko, ki ne gradi na izjemah, temveč na planiranih pravilih.

Omenjena vprašanja so samo en vidik nadaljnje krepitve odgovornosti in kvalificiranega dela ljudi v podjetju, kajti kolikor je že vprašanje odgovornosti težko v popolnosti opredeliti in izvajati, pa je vendar neizpodbitno, da je treba začeti pri predpostavki, da je usposobljenost tisti kriterij, ki pogojuje odgovornost za delo in odločitve.

PARTIZANI V ZRAKU

(Nadaljevanje s 5. strani)

Vse letalske enote novega jugoslovanskega letalstva so od svojega formiranja pa do konca vojne skupno napravile 3.680 borbenih poletov in sovražniku prizadejale velike izgube. Uničeno je bilo 770 kamionov in avtomobilov, 25 lokomotiv, 205 železniških vagonov, 26 večjih ladij, 10 pontonskih mostov, 670 konjskih zapreg, 56 topov, desetine tankov, preko 100 zgradb, v katerih so bili razmeščeni sovražni štabi in enote, 3 skladišča municije in benzina. Pri vseh akcijah letalstva je bilo ubitih blizu šest bataljonov sovražnih vojakov in oficirjev. Partizanskim brigadam na zemlji so se priključili partizani v zraku.

Partizanski piloti so točno, uporno in neusmiljeno tolkli fašistične tolpe do njihove končne kapitulacije.

Poleg Čajevca, ki je padel že leta 1942, je v teh bojih padlo še 20 pilotov in trije letalski strelci. Med njimi je padel tudi prvi partizanski pilot Franjo Kluz.

Na Knežopolju pod Kozaro stoji spomenik partizanskima

pilotoma Franju Kluzu in Rudiju Čajevcu. Od tu sta v ognju NOB začela svojo borbeno pot v zraku. Tu je vzkliklo seme razvoja našega letalstva. V tem obdobju je na tisoče pilotov nadaljevalo njihovo delo.

Danes hrabro in odločno režejo zračne višave letala z nadzvočno brzino, z njimi pa

upravljajo mladi ljudje, novi ljudje, junaki nove generacije, ki so zrasi in še rastejo na borbenih tradicijah svojih prednikov, herojev revolucije. Danes so ti mladi dostojni čuvarji in branilci vsega, kar se je kovalo in rodilo v ognju revolucije.

Stane Verbič

Obračun dveletnega dela

(Nadaljevanje z 2. strani)

Tovarišica KRASEVČEVA ugotavlja, da bi starši, ko se vrnejo z dela, morali posvetiti otrokom več pozornosti in časa, kar bi se prav gotovo pozitivno odražalo na otrokov razvoj in na njegovo delo.

Predstavnika obeh osnovnih šol, na katerih je po 300 otrok članov našega kolektiva, sta se zahvalila za materialno pomoč, ki sta jo šoli prejeli od našega podjetja, ki ima patronat nad obema šolama.

Predsednik republiškega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva tovariš Sreč-

ko GLOBOČNIK je pohvalil kritično ocenjevanje dela naše sindikalne organizacije; le na ta način bomo dosegli, da bo sindikat postal pomembna družbena sila naših proizvajalcev. V svoji razpravi se je tovariš Globočnik med drugim dotaknil tudi vloge sindakata pri izvajanju družbene reforme, investicijske politike, zaposlovanja, na koncu pa je dejal: »Sindikat bo dobil ugled v družbi le na ta način, da bo svoje sklepe zavestno izvajal; sindikalno delo naj se ne neha pri izvolitvi novega odbora, ampak naj angažira za sklepe vse, ki sodelujejo na občnem zboru.«

(Nadaljevanje)

Z oiro m na to, da se postav-
lja vprašanje ogroženosti člo-
veških življenj in materialnih
dobrin skupnosti in v tej zvezi
načina organizacije reševanja,
poleg preventivnih ukrepov za-
ščite, nastaja prvi problem in
naloga naše družbe, družbeno-
politične skupnosti in drugih
delovnih organizacij. Pri tem
se ne sme pozabiti, da se z or-
ganizacijskim, strokovnim in
uspešnim reševanjem državljano-
v in materialnih dobrin nepo-
sredno vpliva na obrambno
moč naše zemlje, to pa so pra-
vice in dolžnosti vsakega drž-
avljana, družbeno političnih
skupnosti, organizacij, delovnih
kolektivov in družbe kot celo-
te. In kdo naj odigra pglavito
vlogo pri vseh preventivnih
in represivnih ukrepih, reševa-
nja pred elementarnimi in dru-
gimi hudimi nesrečami?

Organizacija civilne zaščite
poleg ostalih družbeno politič-
nih faktorjev s svojim organi-
zacijskim namenom, nalogami
in potrebno tehnično in stro-
kovno opremljenostjo predstavl-
ja posebno važno vlogo v sklo-
pu celotne organizacije zaščite
in obrambe naše družbe. Zato
so za izvrševanje njenih nalog
potrebne specialne in strokovno
na višku usposobljene reševalne
enote, ki bodo strokovno
usposobljene in tehnično
opremljene za izvršitev najza-
htevnejših in najtežjih nalog v
kompleksu akcij in del reševa-
nja ter zmanjšanja posledic
elementarnih in drugih množič-
nih nesreč.

Da bi nam bile jasne vse pra-
vice in dolžnosti kot članom
delovne organizacije in civilne
zaščite v cilju preprečevanja in
zmanjševanja posledic elemen-
tarnih in drugih množičnih ne-
sreč, menimo, da ne bi bilo na-
pak objaviti v celoti zakon o
varstvu pred naravnimi in dru-
gimi hudimi nesrečami, ki je
izšel v začetku letošnjega leta.

ZAKON

o varstvu pred naravnimi in drugimi
hudimi nesrečami

I. SPLOSNE DOLOČBE

1. člen
Da se zavarujejo življenje in zdravje
ljudi ter premoženje pred naravnimi in
drugimi hudimi nesrečami (v nadalj-
njem besedilu: hude nesreče), se odre-
fajo ukrepi in organizira varstvo po do-
ločbah tega zakona, če ni z drugimi
predpisi drugače določeno.

2. člen
Varstvo pred hudimi nesrečami je za-
deva splošnega pomena za republiko.

3. člen
Organizacija varstva pred hudimi ne-
srečami preprečuje in odpravlja nevar-
nosti, zaradi katerih bi lahko prišlo do
hudih nesreč, ter organizira in vodi ak-
cije za reševanje in pomoč ob hudih
nesrečah.

Hude nesreče po prejšnjem odstavku
so naravne katastrofe, (potresi, povod-
nji, zemeljski in snežni plazovi, neurja
in podobno) in druge hude nesreče, pri
katerih je ogroženo življenje in zdravje
velikega števila ljudi ali premoženje v
velikem obsegu (epidemija, veliki požar
v naseljih, v velikih gospodarskih
objektih in v gozdovih, hude nesreče
v rudnikih in na drugih delovnih, hude
prometne nesreče, močne eksplozije
gorljivih in eksplozivnih snovi, zastrupe-
niti ozračja in zemljišča in podobno).

4. člen
Organizacija varstva pred hudimi ne-
srečami deluje v mirnem in v vojnem
času. V vojnem času sodeluje tudi pri
odpravljanju posledic zračnih in drugih
napadov.

5. člen
Ukrepe za preprečevanje hudih nesreč
in za odpravljanje njihovih posledic iz-
vajajo občani, delovne in druge organi-
zacije ter družbenopolitične skupnosti
na podlagi tega zakona in v skladu s
posebnimi predpisi, ki določajo preven-
tivne in druge ukrepe za posamezne vr-
ste hudih nesreč.

Delovne in druge organizacije ter
družbenopolitične skupnosti si morajo
ob hudih nesrečah med seboj pomagati.

II. OBVEZNOSTI OBCANOV, DELOVNIH IN DRUGIH ORGANIZACIJ TER DRUŽBENOPOLITIČNIH SKUPNOSTI GLEDE VARSTVA PRED HUDIMI NESREČAMI

6. člen
Občani so dolžni sprejeti obveznosti
in opravljati naloge v organih, v ekipah
in v drugih enotah za varstvo pred hu-
dimi nesrečami, ki jih ustanovi njho-
va delovna ali druga organizacija, ozira-
ma družbenopolitična skupnost.

7. člen
Kdor opazi, da grozi neposredna ne-
varnost hude nesreče ali da se je taka
nesreča zgodila, mora takoj obvestiti
najbližjo postajo milice ali štab za var-
stvo pred naravnimi in drugimi hudimi
nesrečami (v nadaljnjem besedilu:
štab). Pri tem mu mora pomagati vsak,
ki razpolaga s prevoznim sredstvom ali
s sredstvi za zveze.

8. člen
Lastniki in uporabniki premoženja
morajo storiti potrebne ukrepe za za-
varovanje premoženja pred hudo nesre-
čo, v času hude nesreče pa skrbeti za
reševanje.

9. člen
Občani se morajo ob hudih nesrečah
ravnati po navodilih pristojnega štaba
družbenopolitičnih skupnosti, izdanih
za zavarovanje in reševanje njihovega
življenja in premoženja.

10. člen
Če je zaradi velikega obsega hude ne-
sreče potrebno, lahko odredi predsed-
nik občinske skupščine, v mestu, raz-
deljenem na več občin pa predsednik
mestnega sveta, da morajo pri delih za
zavarovanje in reševanje sodelovati ob-
čani z določenega območja z osebnim
delom, z opremo in z vozili, delovne
in druge organizacije pa s svojimi re-
ševalnimi ekipami, z opremo, z gradivom
in z drugimi potrebnimi sredstvi.
Če predsednik občine ni odredil
ukrepov po prejšnjem odstavku ali če
je treba odrediti obvezno sodelovanje
občanov, delovnih in drugih organiza-
cij z območja, več občin, odredi po-
trebne ukrepe predsednik Izvršnega sveta
Skupščine SR Slovenije.

11. člen
Obvezno sodelovanje po prejšnjem
členu ne velja za občane, ki so mlajši
od 16 let, za nosečnice in matere z
otroki, mlajšimi od 7 let, ter za občane,
ki zaradi bolezni ali iz drugih opravi-
čevanih razlogov ne morejo sodelovati
pri reševalnih oziroma zavarovalnih
delih.

12. člen
Lastniki in uporabniki tehničnih na-
prav in sredstev (motornih vozil, vpre-
g, orodja, strojev, cistern, gradbenega ma-
teriala itd.), ki so potrebna pri zavarova-
vanju in reševanju, morajo dati po na-
logi štaba pristojne družbenopolitične
skupnosti te naprave in sredstva z
ustreznim osebjem na razpolago za po-
trebe varstva pred hudo nesrečo.

13. člen
Lastniki in uporabniki nepremičnih
mora dopustiti, da se na njihovih ne-
premičninah izvršijo ukrepi, ki jih od-
redi pristojni štab za zavarovanje in re-
ševanje (npr. delno ali popolno poru-
šenje stavb, sekanje dreves, odlaganje
materiala in podobno).

14. člen
Lastniki in uporabniki javnih zgradb
(šol, hotelov, združnih in drugih do-
mov), stanovanjskih in drugih prostora,

primernih za nastanitev, morajo
sprejeti na začasno nastanitev prebiva-
lce z ogroženega oziroma prizadetega
območja, če tako odredi pristojni štab.

15. člen
Opremo in tehnična sredstva, ki so
nujno potrebna za reševanje ob hudih
nesrečah in so skupnega pomena za
reševanje ob hudih nesrečah in so skup-
nega pomena za družbenopolitične skup-
nosti, so dolžne priskrbeti družbeno-
politične skupnosti. Delovne in druge
organizacije si morajo priskrbeti opre-
mo in tehnična sredstva, ki so jim nu-
jno potrebna za reševanje ob hudih ne-
srečah.

III. ORGANIZACIJA IN IZVAJANJE VARSTVA PRED HUDIMI NESREČAMI

1. Občine

16. člen
Občine skrbijo za organizacijo in izva-
janje varstva pred hudimi nesrečami na
svojem območju.
Za varstvo pred hudimi nesrečami se
v občinah ustanovijo občinski štabi.

17. člen
Občinski štab:
1. proučuje vprašanja varstva pred
hudimi nesrečami ter predlaga občinski
skupščini ustrezne ukrepe;
2. vsključuje delo organov, organizacij
in služb, ki izvajajo ukrepe za varstvo
pred hudimi nesrečami;
3. neposredno in po pristojnih orga-
nih opravlja nadzorstvo nad izvrševa-
njem ukrepov za varstvo pred hudimi
nesrečami;

4. izdelava občinski načrt za varstvo
pred hudimi nesrečami;

5. skrbi za izvajanje preventivnih
ukrepov, ki naj bi preprečili ali ublažili
hude nesreče in posledice hudih nesreč;

6. organizira in neposredno vodi ak-
cije za reševanje in pomoč ob hudih ne-
srečah;

7. skrbi za pouk in usposabljanje
služb za varstvo pred hudimi nesrečami
in organizira praktične vaje;

8. poroča republiški štabu o hudih
nesrečah in izvedenih ukrepih;

9. obvešča prebivalstvo o obsegu ne-
sreče in o reševalnih delih ter daje ti-
sku, radiu, televiziji in drugim sred-
stvom javnega obveščanja uradna obve-
stila o nesreči.

18. člen

Načrt za varstvo pred hudimi nesre-
čami sprejme občinska skupščina. Načrt
mora biti prilagojen potrebam varstva
pred posameznimi vrstami hudih ne-
sreč, ki ogrožajo območje občine. Če
se spreminjajo okoliščine, je treba na-
črt takoj dopolniti in prilagoditi novim
pogojem.

19. člen

Občinska skupščina lahko določi na
predlog občinskega štaba, da se varstvo
pred hudimi nesrečami organizira tudi
po krajevnih skupnostih; pri tem dolo-
či, katere skupnosti organizirajo takšno
varstvo in kakšne naloge morajo oprav-
ljati.

Glede varstva pred hudimi nesrečami
na območju krajevnih skupnosti se pri-
merno uporabljajo določbe tega zakona
o občinskem štabu in v službah ter o
občinskem načrtu za varstvo pred hu-
dimi nesrečami.

20. člen

V mestih, ki so razdeljena na občine,
opravljata zadeve iz 16. do 19. člena tega
zakona mestni svet in mestni štab.

Občinske skupščine na območju me-
sta lahko pooblastijo mestni štab, da
opravlja naloge varstva pred hudimi ne-
srečami tudi za tisti del območja obče-
ne, ki je zunaj mestnega območja.

2. Republika

21. člen

Varstvo pred hudimi nesrečami v SR
Sloveniji usmerja in vodi Izvršni svet
Skupščine SR Slovenije.

Za neposredno opravljanje zadev var-
stva pred hudimi nesrečami ustanovi
Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Za neposredno opravljanje zadev var-
stva pred hudimi nesrečami ustanovi
Izvršni svet Skupščine SR Slovenije re-
publiški štab.

22. člen

Republiški štab:

1. proučuje vprašanja varstva pred
hudimi nesrečami in predlaga ustrezne
ukrepe;

2. skrbi za znanstveno raziskovalno
delo na področju varstva pred hudimi
nesrečami;

3. vsključuje delo organov, organizacij
in služb, ki izvajajo ukrepe za varstvo
pred hudimi nesrečami;

4. spremlja delo občinskih in mestnih
štabov in jim daje navodila;

5. vsključuje delo občinskih štabov, če
zadane huda nesreča več občin; če gre
za hudo nesrečo v zelo velikem obsegu,
pa tudi sam organizira in vodi akcije za
reševanje in pomoč;

6. sodeluje v štabu za varstvo pred
hudimi nesrečami iz drugih republik in
skrbi za pomoč pri odpravljanju posledic
hudih nesreč zunaj republike;

7. izdelava republiški načrt za varstvo
pred hudimi nesrečami.

Republiški štab ima pravico sestaviti
posebne enote za odpravljanje nevarno-
sti ali posledic hude nesreče, ki ogroža
življenje ljudi ali premoženje v velikem
obsegu.

Načrt varstva pred hudimi nesrečami
sprejme Izvršni svet Skupščine SR Slo-
venije.

(Nadaljevanje sledi)

Program dela sindikalne podružnice Cinkarne

(Nadaljevanje s 4. strani)

Menimo, da bi kakršnakoli preuranjena in neizdelana, stihijsko izvedena akcija lahko škodljivo vplivala na poslovanje in gospodarske uspehe podjetja.

Poudarili smo že, da bo naša naloga vzgajati in izobraževati člane kolektiva s ciljem, da bodo čim bolj usposobljeni za delo na svojih delovnih mestih, na mestih, ki jih moderna proizvodnja odpira in pri samopravljanju, da bodo kot člani samoupravnih organov poznali svoje pravice in naloge ter čutili odgovornost, ki jo imajo do kolektiva, ki jim je poveril podjetje v upravljanje. V ta namen bomo vplivali na kadrovske službe in center za izobraževanje, da pripravijo podrobne programe izobraževanja in izberejo tudi področja, ki so najaktualnejša.

Naloge sindikata pri izvajanju družbeno gospodarske reforme

Izhajajoč iz dejstva, da delo pogojuje človekov materialni položaj se bo sindikat zavzemal za čim pravičnejšo delitev po delu. V pogojih današnjega gospodarjenja ta princip pogosto ni upoštevan, ker se pojavljajo med panogami različne možnosti realizacije blaga, kar poleg drugih razlogov otežuje uresničitev tega principa. Delitev po delu je mogoče še najbolj dosledno izvajati znotraj podjetja, kjer obstojajo objektivni kriteriji za ocenitev vrednosti dela posameznika. Naloga sindikata je predvsem v tem, da zagotavlja upoštevanje vseh objektivnih kriterijev pri ocenjevanju delovnih mest in usposobljenosti človeka ter njegov prispevek k boljšim rezultatom v podjetju.

Cepprav je cilj našega gospodarstva večja modernizacija in avtomatizacija, katerih posledica je zmanjševanje delovne sile, pa sindikat vseeno meni, da se moramo oblikovati odpuščanja delovne sile kolikor je le mogoče izogibati. Delavce, katerim se zaradi modernizacije ukine delovno mesto, je treba usposobiti za druga delovna mesta; voditi moramo tako kadrovske politiko, ki ne bo široko odpirala vrat navznoter in navzven, temveč bo usposabljala predvsem naše delavce za tista mesta, ki se pri izgradnji podjetja odpirajo.

Občni zbor sindikata je v razpravi ugotovil, da je premao delovnih mest, kjer bi se zaposlovali naši delavci, ki zaradi invalidnosti ali drugih obolani

ne zmorejo več opravljati svojega dosedanjega dela. Sindikalno vodstvo sprejema nalogo, da bo o teh vprašanih zaposlitve za delo omejenih naših delavcev tesno sodeloval z vsemi službami v podjetju, ki skrbijo za ta vprašanja. Pri tem vidi učinkovito reševanje takih problemov v možnostih prekvalifikacije prizadetih ljudi, ki bi se usposobili za delovna mesta, kjer bodo rezultati dela v primerjavi s fizično zdravimi delavci enaki.

Seveda pa je brez dvoma najuspešnejša skrbna preventiva, ki preprečuje take primere, zato bo sindikalna organizacija posvetila svojo skrb varnosti pri delu. V ta namen bo zahtevala od pristojnih služb v podjetju, da uredi varnostne naprave in zagotovi primerna varnostna sredstva tam, kjer teh sredstev še ni. Borila se bo tudi za objektivno oceno krivde ob nezgodah pri delu, kjer bo zahtevala točno in precizno preiskavo vzrokov, ki so do te nesreče pripeljali.

Ker delovna mesta v podjetju, ki bi jih lahko zasedali delovni invalidi, niso sistematsko določena, si bo sindikat prizadeval za ustanovitev takih oddelkov, kjer bodo delovni invalidi 100% zaposleni in bodo rezultati dela enaki kot pri fizično zdravem človeku. To nalogo bo skušal realizirati preko našega varnostnega sektorja in drugih služb, kajti vprašanje kroničnih bolnikov in nezgodnih invalidov postaja vedno bolj problematično.

Načelo odgovornosti za delo in odločitve je še zelo nejasno. Tudi ni preciziranih razmejitev med odgovornostjo samoupravnih organov pri politiki upravljanja podjetja in odgovornostjo posameznikov pri izvrševanju delovnih nalog na delovnih mestih. Sindikat bo vplival na samoupravne organe v cilju jasnejših meril glede odgovornosti. Kot izhodišče za reševanje tega vprašanja mu je dejstvo, da je odgovornost v najtesnejši korelaciji s sposobnostjo. Tjisti, ki niso sposobni tudi ne morejo biti odgovorni, zato menimo, da bo morala biti kadrovska politika predvsem usmerjena v postavljanje takih ljudi na posamezna delovna mesta, ki lahko za svoje delo tudi v celoti odgovarjajo.

Rekreacija delavcev in skrb za človeka

Pri izvajanju ukrepov družbeno gospodarske reforme nikakor ne smemo zapostavljati človeka. Doseči moramo ravno nasprotno, kjer bo naš član kolektiva spoznal, da je on naj-

važnejši akter pri izvajanju kvalitetnih dopolnitev in sprememb v gospodarskem in družbenem življenju.

Skrb za človeka se ne kaže zgolj v njegovi materialni oskrbi. Poleg niza drugih aspektov skrbi za človeka, od katerih smo nekatere že navedli v prejšnjih poglavjih, vidi sindikat svojo nalogo tudi v izvajanju rekreacije in koriščenju letnega dopusta za oddih. To zahtevajo med drugim tudi težki delovni pogoji na mnogih delovnih mestih in povečana intenzivnost dela ter s tem večja izčrpanost človeka. Ker je sindikat prepustil skrb za letno rekreacijo posebnemu oddelku družbenega standarda v sklopu kadrovske službe, bo v prihodnje skrbel še predvsem za dnevno in tedensko rekreacijo svojih članov. Pri tem se bo posluževal organiziranja raznih izletov

in podobno, ki pa naj ne bi bili komercialnega značaja temveč res predvsem namensko rekreativni. Pri rekreaciji se sindikat zavezuje, da bo še vedno aktivno sodeloval pri skupnem programiranju rekreacije v prihodnje.

Zveza sindikatov kljub specifičnemu samoupravnemu socialističnemu sistemu še vedno ohranja funkcijo skrbi za svoje člane, le da se je ta funkcija vsebinsko spremenila. Branjenje delavčevih pravic pred samovoljo lastnikov proizvodjalnih sredstev izgubi v naši družbi svoj pomen predvsem zaradi družbene lastnine proizvodjalnih sredstev, s čimer pa še ne odpadajo vse oblike izkoriščanja človeka po človeku.

Se se pojavljajo primeri samovolje in neprimerne odnosa nadrejenih do podrejenih.

(Nadaljevanje na 11. strani)

Ob zaključku gledališke sezone

Cedalje hujša denarna stiska, ki tare Slovensko ljudsko gledališče Celje, se odraža tudi na spremembah repertoarja. Do sprememb prihaja prav ob koncu sezone, ki je najbolj kritično obdobje glede obiska. Celjsko gledališče se trudi, da bi po svojih močeh rešilo zagatno situacijo, v katero ni prišlo po svoji krivdi.

Iz denarnih razlogov je odpadel letošnji *Shakespeare*, oprema bi stala preveč; iz istih razlogov je odpadla tudi *»Evridika«* francoskega dramatika Anouilha. Iz varčevalnih razlogov pa je prišla v repertoar komedija rimskega komediografa Plauta *»Dvojčka«*.

Vprašujemo se, ali obiskovalci res razumejo neznosno položaj celjskega gledališča, ali vedo, da prejema kolektiv samo 80% že tako revnih plač in da gledališče sploh nima sredstev, da bi lahko opremljalo predstave. Ali lahko računa gledališče na simpatije publike, brez katere ne bo moglo srečno prebroditi težav, ki so se nagrmadile na hišo.

Bolezen, ki nam je to sezono še kar prizanašala, je preprečila uprizoritev še zadnjega dela, dramatisacijo Cankarjevih političnih spisov *»Lepa naša domovina«*. To delo je bilo v letošnjem repertoarnem načrtu, v redni abonma pa naj bi prišlo zaradi varčevalnih ukrepov. Oprema bi bila minimalna in bi ne stala dosti. Tudi ta načrt je padel v vodo.

Da pa bi abonentje ne ostali prikrajšani za zadnjo predstavo, smo povabili v goste Mestno gledališče ljubljansko, ki je od 17. junija naprej v dobrem tednu odigralo vse abonmajske predstave, ki so še na dolgu. Mestno gledališče ljubljansko je gostovalo s popularnim delom Radivoja Lola Djukića *»Bog je umrl zaman«*. To je na sijajnem gledališko-literar-

nem domisleku zgrajena ostra, grenka in hkrati humorna aktualna satirična komedija.

Zadnjo predstavo za vezani abonma pa bo odigralo zagrebško mestno gledališče Komedija. To bo duhovna farsa sodobnega italijanskega avtorja Daria Foa *»Sedma božja zapoved: kradi nekoliko manj!«* Režiser je Anton Marti, med znanimi igralci pa se bomo srečali s Sando Langerholzovo, z Vladom Krstulovičem in drugimi.

O samem avtorju in delu smo sprejeli tole beležko: Dario Fo je v nekem smislu rehabilitiral farsu, to je isto dramaturško zvrst, ki je v naši kulturni klimi najmanj upoštevana, čeprav nam prinaša nedolžno radost, sproščeno igro in pravo neposrednost, tako tipično za ta scenski žanr. Vendar se v tej smeri Fo ne opredeljuje za farsu v klasičnem smislu, zanj je farsa instrument, preko katerega moralno korigira svoje sodobnike. Zanj farsa ne pomeni samo priložnost za zabavo. Četudi bi mu lahko iz literarnih ozirov kaj očitali, pa mu vendarle ne moremo odreči namena, da skozi smeh popravlja napake in slabe navade. Foova komika izhaja iz avtentičnih tokov sodobnega življenja. Analiza in polemizira z negativnimi pojavi našega časa. Iskreno, odgovorno in s tipičnimi primeri iz vsakdanjosti.

Družbeni plan razvoja Jugoslavije do leta 1970

no omrežje. Osnovni in republiški zakoni o vodah dajejo možnost, da se v naslednjem obdobju načrtno usmerja reševanje nekaterih važnejših problemov. Do konca leta 1968 bodo končane vodnogospodarske osnove republik in Jugoslavije, na osnovi katerih bo mogoče predvideti dolgoročno politiko na področju vodnega gospodarstva. Najvažnejši vodotoki, ki jih je treba kompleksno urediti in povečati vlaganja v prihodnosti, so Sava, Donava in drugi. Omogočiti je potrebno izgradnjo prečiščevalnih sistemov zaradi vedno večjega zastrupljenja in umaznosti voda.

RAZVOJ POSAMEZNIH INDUSTRIJSKIH PANOG

Do leta 1970 računamo z namalo počasnejšim razvojem in nekoliko počasnejšim razvoj industrijske proizvodnje v celoti v odnosu na preteklo desetletno obdobje. Nekoliko hitrejšo stopnjo rasti bo imela proizvodnja energetike in osnovnih kovin, kemična industrija, industrijska proizvodnja gradbenega materiala in nekovin. Racionalno proizvodnjo bo omogočila hitrejša modernizacija, sodobna tehnologija in specializacija razvoja kapacitet v ekonomsko opravičljivih količinah.

Črna metalurgija pokriva domače potrebe po jeklu samo 65%. V teku je program rekonstrukcij in razširitev kapacitet do 3,2 milijona ton surovega jekla. Že v času do 1970. leta bodo pričele priprave za nadaljnjo izgradnjo kapacitet, s čimer bi se naj omogočila kontinuiteta izgradnje in modernizacije proizvodnih procesov kakor tudi optimalizacija kapa.

V barvni metalurgiji v dosežanem razvoju nismo v zadostni meri koristili komparativne prednosti ugodne surovinske baze, proizvodnih izkušenj in obstoječih kapacitet. Skupna proizvodnja barvnih kovin bo povečana do leta 1970 skoraj dvakrat, predvsem proizvodnja aluminija, bakra, svinca in cinka: (v 000 ton)

	1965	1970
aluminij	41	100
baker	56	80
svinec	102	160
čink	46	110

Po letu 1972 bo dosegla skupna proizvodnja aluminija okoli 200 tisoč ton, bakra 100 tisoč ton, svinca 175 tisoč ton in cinka 125 tisoč ton.

V kovinsko predelovalni industriji bo bistveno spremenjena struktura kapacitet in proizvodnja. Dosežanje nepopolno izkoriščanje kapacitet, visok izmet, razdrobljenost in pogosto dupliranje obratov so povzročali drago proizvodnjo. Razvoj tržišča bo usmerjal kovinsko predelovalno industrijo

vse bolj in bolj na serijske in posamezne proizvode, kar bo ustvarjalo delitev dela in modernizacijo. Intenzivno se bo razvijala proizvodnja specializiranih strojev, naprav in avtomatov serijske izdelave za zadovoljevanje potreb industrije predelave kovin in lesa, za mehanizacijo kmetijstva in gradbeništva, za rekonstrukcijo in razvoj prometa ne za mehanizacijo uslužnostnih dejavnosti. Velikoserijsko bo proizvajano

matorjev in rotacijskih strojev. Tudi v prihodnje je treba računati z znatnim porastom. V skladu s porastom življenjskega standarda naj bo povečana udeležba trajnih potrošnih dobrin v osebni potrošnji, kar predstavlja razširitev tržišča za domačo industrijo, čeprav je na tem polju predviden tudi znaten uvoz. Modernizacija industrije, PTT, železnice in drugih dejavnosti omogoča povečanje udeležbe raznih naprav v

Razvoj organske kemije je v največji meri usmerjen na sodobno petro-kemijo, medtem bo razvoj karbo kemije in karbidne kemije potekal počasneje industrije odvisen od nje. V veliki meri bo razvoj krepredka, ki bo dosežen v znanstvenem raziskovalnem delu, kar se še zlasti nanaša na farmacevtsko in organsko kemijo. Proizvodnja umetnih gnojil bo do leta 1970 povečana z novimi kapacitetami za 2 milijona ton.

TEKSTILNA INDUSTRIJA

Tudi na tem področju smo dosegli precej povečane kapacitete in moderne obrate, s čimer je bila dosežena boljša kvaliteta in razširitev asortimana. Z izgradnjo obratov za izdelavo bo do leta 1970 zelo povečana, hkrati pa bo prišlo do sprememb v strukturi proizvodnje in izvoza, kjer mora intenzivneje porasti udeležba proizvodov visoke stopnje izdelave, še posebno konfekcije in trikotaže. V perspektivi mora priti do povečanja podjetij, specializacije in raznih povezav.

INDUSTRIJA KOZE IN OBUVE

Ta panoga razpolaga z dovolj kapacitetami, vendar so te preveč razdrobljene. Z boljšim izkoriščanjem in modernizacijo kapacitet bo še nadalje omogočen porast, čeprav bo večja proizvodnja morala biti dosežena s posebno organizacijo dela in izboljšanjem kadrovske strukture. V proizvodnji obutve bo bo spremenjena struktura repromateriala — naravne kože bodo nadomestili umetni materiali. Pričakovati je, da bo v letu 1967 potrošnja obutve dosegla današnjo potrošnjo v razvitih državah.

Saržiranje thede peči je končano.

potrošno blago iz kovin trajne vrednosti za potrebe gospodinjstev.

Obstoječe kapacitete, pogoji poslovanja in možnosti mednarodne menjave usmerjajo na nadaljnja znatna povečanja proizvodnje in izvoza. Proizvodnja avtomobilov bo povečana za okoli trikrat, motorjev in koles dvakrat, kamionov in traktorjev za dvakrat itd. do 1979. Med kooperanti bodo vzpostavljeni kompleksni in dolgoročni odnosi, ki bodo prešli običajne komercialne kupoprodajne odnose. Usmerjeni bodo na skupno razvojno delo, skupno programiranje nove proizvodnje, reševanje problemov tekoče proizvodnje, prodajo gotovih proizvodov, organizacija skupnih servisnih služb itd., kjer bodo morala biti upoštevana tudi vsa znanstvena raziskovanja.

LADJEDELNISTVO

V ladjedelništvu smo dosegli dosedaj zelo lepe uspehe, saj izvozimo okoli 80% proizvodnje. V prihodnje naj bi to stopnjo obdržali. Znotraj samega ladjedelništva je treba izvršiti modernizacijo, specializacijo in delitev dela na podlagi kooperacije in integracije tako večjih kot manjših ladjedelnic.

ELEKTROINDUSTRIJA

Tu je bil v zadnjih letih dosežen močan razvoj, zlasti še v proizvodnji kablov, transfor-

strukturi proizvodnje elektronske industrije.

KEMIČNA INDUSTRIJA

Velik razvoj kemične industrije je bil dosežen z znatnimi investicijskimi posegi, ki so omogočili proizvodnjo različnih proizvodov še posebej na področju organske kemije, istočasno pa zaznamo zaostanek bazične kemije (zaostanek proizvodnje umetnih, sintetičnih in viskoznihi vlaken, farmacevtskih surovin).

Eden izmed naših izdelkov — cinkov prah je že embalan; treba ga je le še signirati, to opravlja Jože Repar (na sliki) in prah je že pripravljen za odpremo.

KAKO CINKARNARJI GRADIJO

Nedaleč od osnovne šole na Hudinji si gradijo mnogi člani našega kolektiva nove domove. Pred dobrima dvema letoma so bili na tem kompleksu travniki, danes pa je tu že preko 50 enodružinskih vrstnih hiš, zgrajenih do različnih gradbenih faz.

Medtem ko so se nekateri cinkarnarji že vselili v svoje nove domove, drugi pa so tik pred tem srečnim trenutkom, so se jim letos pridružili novi graditelji.

Na sliki spodaj: Jože Valenčak si izdeluje monta-nosilce za drugo ploščo.

Ko so betonski nosilci razporejeni na opažu, je treba položiti še armaturo iz betonskega železa. Pr večini hiš je to opravil naš Štefan (slika v sredini).

»Najtežje je za nami«, pravijo graditelji, ko zabetonirajo drugo ploščo, zaradi tega je tudi veselje veliko (zadnja slika).

VAŠ KOTIČEK

VSESTRANSKA SOL

Sol ni samo začimba, ki je zdravju nujno potrebna, lahko jo uporabimo še na vrsto drugih načinov. Na primer:

— če vas je pičila mravlja, komar ali kakšna druga žuželka, namažite pik z vodo, v kateri ste razstopili malo soli. Mnogo manj vas bo srbelo;

— zelo umazane robce, zlasti, če so umazani od krvi, boste mnogo lažje oprali, če jih boste pred pranjem pustili čez noč namočene v mrzli vodi, v katero ste vsuli dve žlici soli;

— madeže od vina takoj posujte s soljo. Pri pranju bodo madeži brez posebnih težav izginili;

— ko tolčete beljak, bo sneg mnogo hitreje gotov, če boste beljaku dodali pred stepanjem malo soli;

— če vas peče grlo, vam bo odleglo tudi po grgranju solne raztopine;

— če se bojite, da bo šlo kakšno bombažno oblačilo pri pranju ob barvo, ga že pred prvim pranjem namočite v vodo, v kateri ste razstopili nekaj soli. Slana raztopina bo ojačala odpornost barv.

PROGRAM DELA SINDIKALNE ORGANIZACIJE CINKARNE

(Nadaljevanje z 9. strani)

Ker bi v takih primerih posameznik težko zaščitil svoje pravice, ga bo zato ščitila sindikalna organizacija. Ravno tako bo sindikalna organizacija ščitila svoje člane v primeru, da bi jim grozile sankcije zaradi izrekanja naprednih stališč.

Pri tej funkciji pa vodstvo sindikata izjavlja, da bo temeljito analiziralo take primere, ker bi se lahko zgodilo, da bi dajal sindikat zaščito ljudem, ki hočejo pod krinko borcev za progres širiti razna demagoška in politično nevzdržna stališča.

Program dela sindikalne organizacije vsebuje poleg navedenih poglavij tudi odnos sindikata do drugih družbeno političnih organizacij, v čemer prvenstveno poudarja naloge sindikata do tovarniškega akcija zveze mladine.

Novo čevlje je najbolje kupovati popoldne, ko je noga že nekoliko utrujena in zato občutljiva. Če kupujemo čevlje zjutraj, ko je noga spočita, se lahko zgodi, da bomo kupili premajhne čevlje. Če pa se zgodi, da nas kljub previdnosti pri nakupu čevlji tiščijo, jih oblijmo znotraj s špiritom in hodimo v njih nekaj časa po stanovanju, da se razširijo in postanejo udobnejši.

Če imate zmečkan plašč, ga za nekaj časa obesite na prosto, kadar je megla. Na vlažnem zraku bodo gube izginile. Seveda morate potem plašč dobro posušiti, preden ga obestie v omaro.

Če želite ojačati trepalnice, kupite tubo vazelina in z njo vsak dan namažite trepalnice. Postale bodo svilnate in kar verjeti ne boste mogli, kako bodo zrasle.

Daktilografsko delo je eno najtežjih opravil v pisarni. Intenzivno daktilografsko delo zelo utruja, sredi dela vas zažoli hrbet, roke pa so od utrujenosti čisto brezmočne.

Če vas boli hrbet, denite roke na hrbet v višino pasu, tako, da bo palec obrnjen naprej, razširjeni prsti pa na hrbtu, 5 cm eden od drugega. Premikajte hitro prste enega čez drugega in ponovno premikajte v prvotno lego tako, da jih premikate čedalje bolj visoko.

Spustite se z zgornjim delom telesa obrnjeni v stran tako, kot da bi se hoteli dotakniti tal. Počasi se zravnajte in ponovite vajo na drugo stran.

Zravnajte se na stolu. Z rokami v zraku držite najprej levo, nato desno ramo. Če vas boli vrat: sprožite vrat, kot da bi hoteli pogledati čez steno. Obrnite glavo čimbolj na levo, nato na desno, toda pri tem ne premikajte ramen.

Dapisujte v
CINKARNAR

KULTUREN ČLOVEK

Svoj čas sem poznal kulturnega človeka. Pravim vam, poznal sem ga, ker ga sedaj ni več. In kdo je to, boste vprašali?

Bila je ženska. Ali je bila lepa, tega vam ne bi mogel povedati, a bila je ženska, za katero se moški radi ozrejo. Pa saj ni nujno, da je lepa. Imela je, oziroma ima postavo kot osmica, ki bi bila nasajena na lepe noge. Saj mi sledite, kajne? Ali ni lepa osmica, kar poglejte, pa še noge! V obraz je bila OK, pa saj veste, katera pa je danes grda, če ima denar. (Denar je del kulture in zato neizbežen pogoj, ki ga mora zgoraj navedeni izpolniti). Imela je brčice, čisto majhne, (kot jih ima zobna ščetka šestčlan-

ske družine), ki so včasih na nežnem spolu hudo privlačna reč. Oblečena je bila elegantno in nosila je čevljičke s peto. »S kakšno peto?« boste vprašali. Saj veste, kakšen je žebelj, če mu odščipneš glavo! Skratka bila je ženska, ki bi se lahko potegovala za naslov miss Slovenije, če bi imela vrečo na glavi. Kajti tovarišu iz komisije morda dlačice pod nosom niso všeč. Kaj hočemo, takšni smo ljudje! Vedela je kdo je Van Gogh, kdo je napisal Fausta, kdo je Mozart, skratka vse je imela. V MEZINCU leve noge. Da je ples potreben, zakaj služi človeštvu koncert, o tem boljše da ne govorimo.

Bil sem srečen, da sem spoznal kulturnega človeka, zlasti

takrat, ko sem pisal sinovo domačo nalogo ravno o njem. Ne bi bil dober družinski oče, če se ne bi usmilil otroka (zlasti je temu pripomogla žena!). Zato sem se vsedel za pisalno mizo in pisal in pisal vse od tretje pa do osemnajste.

Toda sreča ni večna in pred nekaj dnevi je prišla katastrofa. Rabil sem dopust, čisto malo dopusta. Veste, teta ima čudovite češnje in jaz skratka ne morem dopustiti, da bi se godil pri nas v Sloveniji gospodarski kriminal, zlasti v kmetijstvu, ko bi celo drevo obrali škodljivi elementi (škorci). Prosil sem šefa. Čisto lepo sem ga prosil, malce plaho, da ne bi bil njegov ponos prizadet, da ne bi bila omajana njegova avtoriteta, v varnostni razdalji štirih metrov. Toda pokazala mi je vrata, rekla mi je huteč, pa kaj bi še več našteval, kajti to pisanje lahko pride v roke otrokom in otrok vendar ne smemo pokvariti z branjem leksikona naših sočnih folklornih izrazov.

Bil sem str. Torej to je kulturni človek, ki sem ga v sinovi nalogi povzdigoval Bogu v naročje. In tovariščico šefa sem zamrzal. Celo življenje bi mi ležala v prebavilih in še s takim dodatkom ricinusovega olja jo ne bi hotel prebaviti. Zenino oko pa je opazilo moje fiziološke motnje in v veri, da bo morská klima to odpravila, je pospešila prihod počitnic.

Danes sem na Jadrano. Namakam se v slani vodi in opazujem višek božje umetnosti, ki je ustvarila žensko (žena in sin sta v mestu). O Bog, zakaj si tako neizprosno, zakaj si tako neizprosno, zakaj me tako kaznuješ! To je vendar šef, moj šef v bikiniju. Pogled na njeno kulturo je romantičen (za romantiko je značilna okroglost), čeprav se mi prebavne motnje zopet pojavijo.

Toda naenkrat se veselo nasmejem, vstanem in ji zaželim vse najboljše, največ pa sonca. Vse tegobe sveta minejo, kajti takrat opazim, da ji na levi nogi manjka MEZINEC.

Izdaja Cinkarna, metalurškokemična industrija, Celje. Ureja uredniški odbor. Odgovorni urednik Zlatko Šentjurec. Glasilo izhaja vsakega 15. v mesecu. Prispevke sprejemamo do 28. v mesecu. Rokopisov in slik ne vračamo. Naslov: Uredništvo glasila »Cinkarnar«, Cinkarna, Celje. Tel. 39-81, 39-82, interna 53. Tisk in klišeeji GP »Celjski tisk« Celje.

UMOR

Stari stric Jaka je postal milijonar, podedoval je večjo vsoto denarja. Postal je skop, siten in natančen, kakor se pač staremu gospodu spodobi. Danes smo ga pokopali in edini zakoniti dedič sem bil jaz. Smrt starega čudaka je bila sumljiva in zato mi inšpektor ni in ni hotel dati miru. Čeprav sta zdravnik in sodni izvedenec potrdila samomor, je neká daljnja sorodnica, ki sploh ni bila sorodnica, zahtevala preiskavo. Danes pa se mi je

inšpektor opravičil in vsa zadeva je bila končana. Vložil sem prošnjo za ločitev, si naročil nov avto in zaživel življenje, vredno milijonarja.

Ko sem zvedel radostno vest, da je stric obogatel, sem ga sklenil umoriti. Opustil sem standardne pripomočke, kot so nož, pištola in strup ter si izmislil nekaj specialnega.

Vsak dan, pa naj je še tako deževalo, je stric Jaka oddrsel na obisk k sorodnici, ki je trdila, da je v najtesnejši rodbinski zvezi z mano in stricem, kar sem takrat prvič slišal. Ko je šel po ulici, sem ga sledil, ga prehitel, se obrnil, ga srečal ter ga pozdravil. Z nasmeškom je privzdignil klobuk v pozdrav in oddrsel naprej. Brž sem stekel v drugo ulico, ga prehitel in zopet srečal. V pozdrav si je pomencal oči, nekaj zagodel o prekletih očalah in ves zmeden vprašal: »Oprostite, gospod! Ali se nisva maloprej srečala?« A jaz sem že tekal po drugi, vzporedni ulici in ves postopek ponovil. Zvečer sem bil pošteno izmučen, stric pa je že kazal prve znake zmedenosti.

Pozneje sem zvedel, da je vsak drugi dan sitnaril pri zdravniku, a ko mu je specialist zagotovil, da prividov ni in da za svoja leta vidi dobro, je ubogi revež dokončno znorel. Moj trud ni bil zaman, po dveh mesecih je napravil samomor. M. Drev

ZAHVALA

Vsem sodelavcem in kolegom se iskreno zahvaljujem za sodelovanje in razumevanje ob premagovanju skupnih naporov tega kolektiva. Ob odhodu na novo delovno dolžnost želim vsem obilo uspehov.

Boris Šalej

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem izvršnemu odboru sindikalne podružnice in socialni komisiji pri izvršnem odboru sindikalne podružnice za finančno pomoč, s katero mi je bilo omogočeno zdravljenje v sanatoriju. Obenem se zahvaljujem tudi vsem članom kolektiva, ki so me med zdravljenjem obiskali in obdarovali.

Stana Radšel

Globus

Bolgarija namerava podvojiti proizvodnjo jekla

V naslednjih letih bodo znatno razširili oba bolgarska železarska kombinata — toplilnici V. J. Lenin in Kremikovci. Na osnovi parjisketgopalna gljv.n.JOh tijskega plana naj bi narastla proizvodnja surovega železa do leta 1980 na 4 do 4,5 milj. ton, produkcija jekla na približno isto količino, valjanih izdelkov pa na 3 do 3,5 milj. ton.

Metalurški kombinat Kremikovci je pričel graditi leta 1966 in je proizvajal 1966 leta 1 milij. ton surovega železa in 2 milij. ton predelane rude.

V obratu konvertorjev so montirali 3 konvertorje, ki so pričeli obratovati oktobra 1966 in bodo letno dajali 1,135 milj. ton jekla. Do 1970 bodo znašale kapacitete 2,3 milj. ton.

V topli valjarni je stekla prva serija naprav valjarne blokov z letnim učinkom 1,2 milj. ton valjanih izdelkov, letos planirajo pričetek obratovanja surovinske valjarne in prihodnje leto še obratovanje hladne valjarne.

Od 1969. leta predvidevajo v kombinatu poleg surovega železa in jeklenih blokov tudi prodajo valjanih izdelkov — delno že za izvoz — do 1970 pa bodo povečali kapacitete valjarne na 1,5 milj. ton letno.

Skupno z novimi obrati v železarskem kombinatu Lenin, bodo v Bolgariji, letno izdelali 2 milij. ton valjanih izdelkov.

Na podlagi plana bolgarske KP bo z doseganjem teh kapacitet valjanih izdelkov narastel lastni delež skupne potrebe v državi od sedanjih 40 na 65 %.

Proizvodnja jekla v državah vzhodne Evrope se je v letu 1966 povečala za 5 %. Proizvodnja jekla je znašala na Poljskem 9,51 milij. ton, v SZ so dosegli 94,48 milij. ton, v CSSR pa 8,79 milij. ton. Tudi v ostalih državah je narastla proizvodnja jekla.

Kitajska izkazuje v 1966 letu 12 milij. ton, Avstralija 5,62 milij. ton, Indija 6,5, Kanada 9,13, Brazilija 3,56 in Mehika 2,55 milij. ton.